

КЊИГА ВРЕМЕПЛОВ

Гијом Прево

2. СЕДАМ НОВЧИГА

Креативни центар

Наслов оригинала
Guillaume Prévost, LES SEPT PIÈCES
Copyright © Gallimard Jeunesse, 2005

За издање на српском језику © Креативни центар 2008

књига друга
прво издање

Превод с француског
Гордана Бреберина

Уредник издања
Љиљана Маринковић

Лектура
Ивана Игњатовић

Дизајн
Андреј Војковић

Илустрација на корици
Синиша Бановић

Припрема за штампу
Татјана Ваљаревић

Издавач
Креативни центар, Београд, Градиштанска 8
тел. 011 / 38 20 464, 38 20 483, 24 40 659
www.kreativnicentar.rs
e-mail: info@kreativnicentar.rs

За издавача
Љиљана Маринковић, директор

Штампа
Графипроф

Тираж
2.000

ISBN 978-86-7781-697-1

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
821.133.1-93-31

ПРЕВО, Гијом, 1964
Књига времеплов. 2, Седам новчића / Гијом
Прево ; превела с француског Гордана
Бреберина. 1. изд. – Београд : Креативни центар,
2009 (Београд : Графипроф). – 289 стр. ; 19 cm

Превод дела: Les sept pièces / Guillaume
Prévost. – Тираж 2.000.

ISBN 978-86-7781-697-1

COBISS.SR-ID 167728140

КЊИГА ВРЕМЕНПЛОВ

Гијом Прево

2. СЕДАМ
НОВЧИБА

Превела с француског

Гордана Бреберина

I

Јутарња срџба

Одвратни тип је покушавао да га угуши... Самјуел је осећао како га његове дуге чворновате шаке стежу око врата давећи га. Најгоре је било то што је узалуд подизао поглед, није успевао да разазна црте његовог лица. Јасно је видео снег који је падао на куле Брижа, људе у једноставним туникама који су туда пролазили, не обраћајући уопште пажњу на њега – шта ли сви ти Египћани раде на улицама Брижа усред зиме? – али лик његовог нападача и даље је био потпуно прозиран, као да је био исклесан у изузетно танком стаклу. Ипак, док је посматрао невидљиву главу, она се мало-помало прекри неком металном и сјајном материјом: нос, јагодице, чело, цело лице претворише се у неку врсту огледала оштрих ивица! Опчињен, Сем покуша да се усправи како би видео свој одраз. Али у том грозном огледалу људског обличја није угледао свој, већ очев лик... Умножен бесконачно много пута, његов отац, исцрпљен и остарео, мрмљао је безбројним устима:

– Спаси ме, Семе, спаси ме!

Самјуел испружи руку да му помогне, али удари шаком у ноћни сточић. Пробуди се обливен знојем и одмах схвати да је то био само сан. Додуше, сан који... Заправо, кошмар. И то кошмар који је, нажа-

лост, делимично био стваран: отац му је збиља био у смртној опасности!

Све је почело двадесет година раније у Египту. Алан Фокнер, Семов отац, радио је у то време на ископавању гробнице врховног свештеника Сетнија. Тада је пронашао изрезбарени камен који омогућава да се путује кроз време. Он је, како се чинило, функционисао релативно једноставно: да би се активирао, било је довољно да се на сунце изрезбарено у његовом средишту стави пробушени новчић. Али не било који, наравно: и он је морао да има чудесне моћи. Очигледно је било више новчића, и то у свим епохама. Према ономе што је Сем успео да докучи, његов отац је ишао на *џуџовања* за време археолошких ископавања, а онда је годинама морао да их се одриче. До пре неколико месеци, када је, након што је отворио књижару у старој четврти Сент Мерија, пронашао – да ли је то било случајно? – још један изрезбарени камен.

И ево, пре три недеље Алан је нестао... Кренувши да га тражи, Сем је прекопао подрум *Анџикварнице „Фокнер“* и тако је налетео на изрезбарени камен и *Књију времелов*. То је била лепа књига црвених корица са шарама, чије су странице, истоветне од прве до последње, указивале на епоху у којој се налази корисник камена. Захваљујући њој и путовањима кроз време, Сем је открио где му је отац: у средњовековној Влашкој у време Влада Цепеша, суровог тиранина по коме је настао Дракулин лик! И сада га је требало ишчупати из канџи тог чудовишта...

Самјуел баца чаршав у дно кревета и устаде ђипивши: 6:42 трептало је на радио-будилнику. Теоретски, био је на распусту, али с обзиром на околности, то није било много битно. Силом прилика и он је постао *џуџиник*, пошто је на све могуће начине покушавао да оде код оца. Тако се из опатије на Јони, коју су напали Викинзи, пребацио у ровове у Првом светском рату, а онда из фараонског Египта у град Бриж – отуда ти снови, прилично збркани са историјског становишта! Елем, на основу његовог искуства и прорачуна, време је у прошлости протицало седам пута брже него у садашњости. Другим речима, један овдашњи дан тамо је вредео читаву седмицу. То је значило да се Алан, који је двадесет дана био заточеник Влада Цепеша, већ месецима злопати у некој тамници међу пацовима и гамади. Самјуел је лако могао да га замисли како, мршав да се човек препадне и склупчан на хрпи влажне сламе, последњим мрвицама снаге тера изгладнеле глодаре или прикупља оно мало воде што цури низ зидове. Колико ће издржати у таквим условима?

Сем снажно протрља очи и, као и сваког јутра, прегледа оних неколико трагова којима је располагао и који ће му, како се надао, помоћи да пронађе решење и помогне Алану. Осим *Књије времелова*, коју је увек обазриво користио, ту је била и пластична кесица са три примерка пробушених новчића, неопходних за активирање изрезбареног камена. Један од тих новчића био је веома стар и на њему

је била искована црна вијугава змија. Други је био новијег датума и имао је натпис на арапском, док је трећи личио на пластични жетон за покер. Испод кесице се налазило парче белог папира на који је Сем прекопирао одломак из неке старе књиге враџбина што ју је пронашао приликом једне *йосе-џе* грозном Клугу, алхемичару из Брижа. Оригинални текст био је на латинском, али његова сестра од тетке Лили – с којом се све боље слагао – потрудила се да му га преведе:

Онај који сакуџи седам џлочица биће џосџодар сунца. Ако усџе да заџали шесџ зракова, њеџово срце ће биџи кључ времена. Тага ће сџознаџи бесмрџну џоџлоџу.

Наравно, на први поглед смисао ових речи није био нарочито јасан, али Сему, који је постао стручњак за ту област, тај текст је уливао наду. Његов основни проблем састојао се, наиме, у томе што није могао да контролише дужину скокова кроз време: педесет или пет хиљада година, све је било могуће. А како да спасе оца у таквим околностима? Елем, Клугова књига враџбина наговештавала је да је за добијање *кључа времена* довољно имати седам новчића и да их треба распоредити на одговарајући начин: један, онај који означава жељено одредиште, треба ставити у средиште сунца изрезбареног у камену, а остале у шест зареза који представљају његове зраке. Седам новчића... То је оно што му треба да би спасао Алана!

Последњи предмет у његовом власништву била је збирка фотографија коју је Лили узела из градске библиотеке: *Бран, Дракулин дом*. Била је у потпуности посвећена једном од замкова Влада Цепеша, а једна од фотографија привукла је пажњу његове сестре од тетке. На њој се видео натпис, невешто урезан на један од зидова затворске ћелије: *Семе, ѿомози ми*. То је очигледно била Аланова порука. Очајнички SOS послат шестсто година раније из његове тамнице! Ни аутор збирке није скривао збуњеност. Испод фотографије је додао коментар: *Овај најѿиис оѿкривен је ѿриликoм ресѿаурације ѿoземних ћелија у Брану. Анализе ѿоказују да је сѿѿар више векова. Чињеница да је на енѿлеском ѿовећава мисѿерију: да ли је Влад Цейеш заробио некоѿ ѿоганика енѿлескоѿ краља за време некоѿ војноѿ ѿохода? И ко је ѿѿај Сем коме је ѿорука уѿућена? У сваком случају, ово је још један доказ да заѿоченицима влашкоѿ кнеза није било нимало лако!*

Пошто је добро размислио, Сем је закључио још нешто. Из неког непознатог разлога Влад Цепеш је одлучио да његовог оца не погуби одмах: бацио га је у једну од ћелија у свом замку, што му је остављало трачак наде да ће га затећи живог. Осим тога, ако је Алан написао тих неколико речи, то значи да је у Самјуелу видео једину особу кадру да га извуче одатле. Уздао се у свог сина, једино у њега, и то је било толико дирљиво да је дечак због тога осећао још већу одговорност. У извесном смислу, одједном су

заменили улоге: сада је Сем морао да брине о оцу. И упркос огромном периоду који их је раздвајао, Сем је сваког јутра понављао обећање упућено Алану: ма шта се десило, спашће га.

Самјуел брижљиво сложи своје благо у кутију у дну ормана и обуче панталоне како би сишао на до ручак. Мислио је да сви још спавају, али је Лили већ била у кухињи, нагнута над чинију са житарицама.

– Лили? Будна си?

– Још од пет сати – прошапута она жваћући. – Имала сам кошмар!

Па наравно!

– Какав? – упита он, сипавши себи издашну порцију кукурузних пахуљица.

– Ма неке глупости... Знаш Нелсона, Џенифериног брата? Сањала сам како сам код њих, крај базена, и да се он топи као да је сладолед! Прво су му се размекшале ноге, па руке, а онда је почела да му цури глава. Џенифер је избезумљено трчала тамо-амо, тражећи коцкице леда и дозивајући мајку, али њему није било помоћи, и даље се топио! На крају је од њега остала само плава барица, у боји његових купаћих гаћица. Баш глупо, зар не?

Самјуел узе кашику и умочи је у хладно млеко, посматрајући како се сјајне пахуље преврћу у узбурканом белом мору.

– Можда и није – рече он задиркујући је. – Можда се збиља надаш да ће се истопити због тебе!

Лили се искрено пренерази.

– Баш ти хвала! Нелсон је прави глупандер. Не уме да састави реченицу са више од четири речи и соба му је облепљена постерима с пушкама. Зар ти ја личим на некога ко може да се заљуби у типа који своју собу украшава пушкама? А уз то је и ружан.

Самјуел се насмеши. Његова сестра од тетке имала је дванаест година, била је слатка и духовита, али се Сем до тада добро пазио да не покрене шкакљиво питање њених симпатија. Сигурно би га откачила. Уосталом, ни он сâм није могао да се похвали неким нарочитим достигнућима на том плану да би јој се понудио као узор. Доказ: пуне три године није скупио храброст да бар једном зазвони на врата Алише Тодс, своје једине праве љубави. А када ју је пре два дана коначно поново видео, била је у загрљају једног високог надменог плавушана. Велики успех!

– А ти? – настави она шапатам – Пао си с кревета?

– Не, мислио сам на оца. Надам се ... надам се да је жив.

Лили одлучно климну главом.

– Зар бака то не тврди све време?

– Бака нема појма шта се стварно дешава – одврати јој Сем. – Могу да будем сигуран једино ако одем тамо. А да бих отишао...

Кашика му је неко време висила у ваздуху.

– Морам да пронађем остале новчиће, Лили. Бар четири. Тек ћу тада моћи да га вратим у садашњост.

– Ах, да – рече његова сестра од тетке гледајући га право у очи. – Сетила сам се нечега. Барнбоим...

– Барнбоим? Некадашњи власник татине књижаре? Прича се да су се код њега мотали разни чудни типови, али то је било пре сто година! Какве данас могу да имам користи од Барнбоима?

– У музеју Сент Мерија – настави она не збунивши се – постоји мноштво предмета које је он завештао граду. Сећам се тога зато што сам видела његово име на витринама кад смо били у музеју са школом: *Leiait G. Barnboima*. Како то није често презиме, пало ми је у очи. Не ... не могу да ти гарантујем, Семе, али чини ми се да тамо има и новчића.

– Пробушених?

– Извини, али до пре десет дана нису ме нарочито занимали новчићи, а поготово не они пробушени! Иди у музеј и видећеш.

– Барнбоимови новчићи! – озари се Сем. – Музеј! У праву си!

Лили му стави прст на уста:

– Хоћеш мегафон не би ли пробудио целу породицу?

– Пун погодак, Лили! – настави он тише. – Ако је Барнбоим становао у кући са изрезбареним каменом, сигурно га је користио за своја путовања! То би објаснило присуство чудака у његовој близини. Могуће је да су после његове смрти остали новчићи и да их је...

Није стигао да доврши реченицу јер се његова тетка Евелин појавила на прагу кухиње у дречавољубичастој кућној хаљини и дрекнула:

– Шта сам ја рекла, Лили?! Забрањено ти је да се дружиш с братом од ујака! Изгледа да ја говорим кинески! Подсећам те да ти је пре само три дана украо мобилни телефон!¹ Да време проводи вуцарајући се ко зна где и ко зна с ким, а да о томе неће да каже ни реч! Да не би можда желела и ти тако да се понашаш? Упозоравам те, Лили, ако будем морала стално да те пратим, послаћу те право у камп у Дедлејку!

Тетка Евелин, Лилина мајка, показивала је неодољиву страст према затварању и дисциплини. Дечје одмаралиште у Дедлејку, познато по строгим васпитачицама, било је женска верзија поправног дома којим је од пре неколико дана претила Сему – то је био још један начин да спасе ћерку погубног утицаја њеног брата од ујака.

– Али нисам урадила ништа лоше! – побуни се Лили. – Доручкујем!

– Чему онда то домунђавање, а?! Какву ти је причу сад сервирао? Да неће можда твоје ланче? Наруквицу? Чула си шта је Рудолф рекао... Самјуел је кренуо странпутицом и можда се чак дрогира!

– Забога, Евелин! Шта то говориш?

Дека је силазио низ степенице трчећим кораком, узнемирен због галаме. Био је рашчупан и није добро закопчао дугмад на пижами.

– Како шта говорим?! – дрекну Евелин из петних жила. – Ова пропалица опет покушава да увуче Ли-

¹ Види Књију времелов 1. Тајна изрезбареној камена.

ли у своје свињарије! Стално нешто петља иза мојих леђа!

– Смири се, Евелин! – нареди јој одлучно дека. – Они су још деца!

– Ма како да не! Само их ти брани! Исто као Алана! Мама и ти сте увек били на Алановој страни! Сироти дечко! Како да не! Њему је све било допуштено! Могао је да се враћа кући кад је хтео, да сакупља оне грозоте, гомила лоше оцене... Нема везе! А ја сам за то време...

Она заузда бесан уздах.

– У сваком случају, ево докле нас је довело то што сте толерисали све његове хирове... Одједном је нестао! И, поврх свега, натоварио вам је сина на грбачу! Али вас двоје, ти и мама, нећете да схватите да Самјуел управо креће његовим стопама. Жмурите!

Она излете из кухиње, машући љубичастим рукавима и изгуравши деку у ходник. Самјуел је и иначе осећао само умерену наклоност према тој раздражљивој тетки, која је била бесна на цео свет – осим на Рудолфа, свог тренутног момка, у кога је непрестано пиљила – али сад је стварно превршила сваку меру. Да је могао, Сем би је радо пребацио, заједно са том смешном кућном хаљином, у тамницу у Брану да заузме очево место. На крају крајева, можда је Дракула волео љубичасту боју...

II Пљачка

Бариониксова унутрашњост заударала је на свежу боју и лепак. Диносаурус је био висок три и дуг девет или десет метара и испупчења од полиуретанске пене на зидовима подсећала су у мраку на ковитлац склупчаних црева. Самјуел се шћућурио сасвим позади, тамо где се утроба животиње сужавала у дуг реп од смоле, чији крај није могао да види. Чекао је већ два сата, седећи ослоњен на сиво пластично јаје, које је указивало да је то женка барионикса – иначе не нарочито привлачна са својом спљесканом главом сличном крокодилској и ужасно кратким предњим ногама с канцама. Нема сумње да је то чудовиште мамило у музеј младе становнике Сент Мерија жељне сензација.

Руку на срце, било му је лакше да пронађе скривиште него да убеди баку да га пусти напоље. После драња тетке Евелин јутро је протекло у суморном расположењу и чланови породице Фокнер настојали су да избегавају једни друге. За време доручка, неуобичајено тихог и поред тога што је Евелин отишла, Сем је објаснио да га је његов пријатељ Харолд позвао да преспава код њега како би прославили почетак распуста. Бака му није дозволила, али му је дека прискочио у помоћ: Семи заслужује награду после победе на турниру у цудоу за узраст од че-

После неколико путовања кроз време која му је омогућио изрезбарени камен Сем је коначно открио где му је отац: у средњовековној Влашкој, у тамници крволочног тиранина Дракуле! Да би се снашао у ходницима времена и да би могао да спасе оца, Сем мора да сакупи седам новчића. Али на мноштво опасности из прошлости надовезују се и замке које му поставља неки тајанствени непријатељ...

ISBN 978-86-7781-697-1

9 788677 816971

 www.kreativnicentar.rs